

Solitaire bijen in mijn tuin

Tekst en foto's Ina van der Vlist

Ina van der Vlist schrijft over solitaire bijen in haar tuin en directe omgeving. Dit keer over maskerbijen.

Op de vensterbank in huis zat een groefbijtje. Met behulp van een bakje ving ik haar en zette haar buiten, met mijn camera in de aanslag. Ondertussen viel mijn blik op wat gefriemel in een emmer water. Ik pakte het beestje uit de emmer en maakte foto's van een zichzelf poetsend piepklein, bijna zwart, bijtje met wit op zijn gezicht. Het leek wel of het een masker droeg. Het poetste zich droog en vloog weg. Na enig speurwerk op de www.denederlandse-bijen.nl begreep ik dat het een maskerbij was. Een kenner vond de gezichtsbehandling typisch voor een mannetje tuinmaskerbij.

Maskerbijen (*Hylaeus*)

Maskerbijen zijn kleine, spaarzaam behaarde, glimmend zwarte bijen van 3,5 tot 9 mm groot. Meestal

hebben ze gele of witte vlekjes op gezicht, antennes, poten en borststuk. Kenmerkend is het gele of witte masker van de mannetjes. De vrouwtjes hebben meestal slechts twee kleine witte of gele vlekjes langs de ogen.

Bijzonder voor maskerbijen is dat de vrouwtjes stuifmeel in de krop verzamelen en dat zo naar het nest vervoeren en daar weer uitspugen. De meeste andere bijensoorten hebben haren waartussen ze het stuifmeel meenemen. In Nederland komen 25 soorten maskerbijen voor. Maskerbijen zie je het meest in juni en juli en zijn in heel Nederland te vinden.

Nest

De levenswijze van alle maskerbijen is min of meer hetzelfde. De nestholtes zijn twee tot vier mm in doorsnede. De vrouwtjes bekleden, met behulp van hun korte, gespleten tong, de broedcel met een waterafstotend, eiwitrijk laagje. Daarna leggen ze een eitje

in een mengsel van stuifmeel en nectar en sluiten de cel af. Maskerbijen bouwen nestcellen in holtes van hout, muren en steile leem- of zandwanden, maar ook in holle stengels. Sommige soorten knagen zelfs nestjes in het merg van bijvoorbeeld braam, vlier of bijvoet. In mijn bijenhotel zag ik dat er holle takjes van de forsythia en ook dunne rietstengels afgesloten waren met een soort vliesje. Dat bijna doorzichtige vliesje is heel typerend voor maskerbijen. Door eens goed op te letten met mijn verrekijker kon ik ook rustende maskerbijen op het bijenhotel ontdekken. Mooie foto's maken van dit kleine grut is lastig en blijft een uitdaging.

Bloembezoek

Maskerbijen kunnen op allerlei planten nectar en stuifmeel verzamelen. Sommige soorten zoals de lookmaskerbij, zijn afhankelijk van een of enkele soorten en daardoor meer kwetsbaar voor veranderingen. In mijn tuin vond ik vooral

maskerbijen op de bloeiende lavas, peen, braam en prei.

Lookmaskerbij (*H. punctulatus*)

De Belgische Facebook-groep 'Solitaire bijen en hommels' is erg informatief en laagdrempelig. Vorig jaar las ik daar over de lookmaskerbij. Zoals de naam al aanduidt haalt deze bij vooral voedsel op uien en verwante soorten. Dat was voor mij reden om dit voorjaar de laatste drie preiplanten in de tuin te laten staan zodat ze konden doorschieten. In juni was het zover. Ik was blij verrast dat er binnen een paar dagen, naast allerlei andere bijen, vliegen, vlinders en kevers, daadwerkelijk lookmaskerbijen op de bloeiende prei afkwamen. Er werd zelfs gepaard tussen de lila preibloempjes. Aan de hand van foto's konden de bijen worden gedetermineerd. Laat ook eens wat prei, uien of andere looksoorten in de tuin bloeien en ontdek welke bijen er zoal op af komen! ●

Polder- en weidemaskerbijen zoeken graag hun voedsel op bloemen van braam. Dit mannetje wacht op een vrouwtje.

Een mannetje lookmaskerbij tussen de preibloempjes.

Deze maskerbij poetst zich droog na een duik in het water. De gezichtsbehandling is typisch voor mannetjes tuinmaskerbijen.